

Veiligheid schoolomgeving en -routes

Regio *Oost*

Uitkomst van de taakgroep 'Veilige School en omgeving'

Amsterdam, 29 april 1999

Julia Mölck

m.m.v. Harm Jan Korthals Altes en Tobias Woldendorp

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Werkwijze van de taakgroepen West en Oost	4
3	Toelichting hinderkaart	7
4	Hinder	8
5	Projecten	11
	Bijlagen	
I	Leden taakgroep	18
II	Inventarisatie hinder in regio Oost	19
III	Projecten	21
IV	Hinderkaart regio Oost	

1 Inleiding

In het kader van het beleid 'veiligheid op Amsterdamse VO scholen' van de gemeente Amsterdam is in 1995 het 'Amsterdams Samenwerkingsverband Veiligheid op School' opgericht. Dit heeft onderzoeken verricht en instrumenten vervaardigd ter verhoging van het veiligheidsniveau in en om Amsterdamse VO scholen.

Eind 1998 brak het moment om concreet aan de slag te gaan met het toepassen van de instrumenten, het uitwerken van plannen en het treffen van maatregelen.

Als overkoepelend plan zal er per regio een 'Regionaal Integraal Schoolveiligheids Plan' worden opgesteld door de stuurgroep. Dit is een raamwerk, dat gevuld zal worden met bijdragen vanuit verschillende taakgroepen, die in de eerste vier maanden van 1999 hun werk hebben verricht.

Eén van die taakgroepen is 'Veilige School en omgeving'. Deze taakgroep is zowel in de regio west als in de regio oost opgericht.

Voor u ligt nu het rapport van de taakgroep in regio *oost*.

In regio oost ging de aandacht van de taakgroep niet alleen uit naar het gebouw en de omgeving, maar ook naar schoolbinding en integratie met de omringende buurt.

Deze verdeling sloot aan op de resultaten van de diagnosefase.

Veiligheid van schoolomgeving en -routes is in Oost wel een probleem, maar niet zo pregnant als in de regio West. Illustratief daarvoor is het gegeven dat in de regio Oost ten tijde van de diagnosefase 25% van de scholen aandacht besteedde aan sociaal veilige schoolomgeving en -routes, terwijl dat percentage in de regio West op 67% lag. Overlast van leerlingen naar de omringende buurt en een integratie van de school met de omringende buurt die nog in ruime mate ruimte voor verbetering vatbaar was, motiveerde de taakgroep tot de geschetste verdeling van de aandacht. Deze verdeling is ook terug te vinden in de prioritering van de projectvoorstellen in het laatste hoofdstuk van de rapportage. De prioritaire projecten zijn zowel vanuit een ruimtelijke als vanuit een sociale invalshoek gedaan.

2 Werkwijze van de taakgroepen West en Oost

2.1 Vooraf

Het traject veilig naar School is gestart met de voor Oost en West samen gehouden Kick-Off bijeenkomst in het OCA in West. Na de algemene inleidingen is er concreet in werkgroepen gewerkt. Na een gemeenschappelijke ronde waarin de aanwezige vertegenwoordigers van scholen, stadsdelen en politie naar hun positie en hun ervaringen op het gebied van onveiligheid in de schoolomgeving werden gevraagd splitsten de deelnemers zich en werd er in de beide taakgroepen, 9 deelnemers voor West en 6 deelnemers voor Oost een startschot gegeven voor het inventariseren en in kaart brengen van de knelpunten.

2.2 Algemeen

Na de gemeenschappelijke kick of-bijeenkomst gaan de taakgroepen voor Oost en West hun eigen weg. De werkwijze van de twee taakgroepen om bij de input voor een Schoolveiligheidsplan te komen verschilt enigszins, maar de weg waarlangs dit gebeurt heeft toch dezelfde kenmerken:

- knelpuntenanalyse;
- stickeren met leerlingen;
- inventariseren van hinder en problemen;
- schouw met taakgroepleden;
- inventariseren lopende projecten, best practice oplossingen en nieuwe projectideeën;
- prioriteiten bepalen.

De werkwijze om leerlingen bij het inventariseren van problemen in en rond hun school te betrekken is als volgt. Leerlingen plakken met de hele groep delictogrammen op de plattegrond van het gebied. De delictogrammen symboliseren delicten of gegevens over onveiligheid. Deze worden in de hinderkaart opgenomen. Op een speciaal georganiseerde leerlingenbijeenkomst (18 maart West en 7 april Oost) zijn delictogrammen op de kaart van de regio geplakt. Deze zijn later op de hinderkaart overgenomen. Tevens zijn ideeën die leven onder leerlingen over het verbeteren van de sociale veiligheid in de schoolomgeving verzameld.

De leden van de taakgroep regio Oost hebben met leerlingen van hun school delicten geturfd. Uit deze ingevulde turflijsten zijn de meest voorkomende delicten en problemen in het rapport opgenomen. Een volledige lijst is in bijlage II opgenomen.

Omdat de werkdruk groot is en het tijdsbestek krap en er heel veel verschillende soorten informatie boven water moet komen wordt besloten dat er per taakgroepvergadering huiswerk verstrekt wordt. Dit huiswerk betekent dat leden informatie verzamelen, die door DSP verwerkt kan worden in de 'eindrapportage'.

Bevindingen over deelaspecten komen vooral in hoofdstuk 5 projecten aan de orde.

2.3 Regio Oost

In de taakgroep Oost participeren volgende leden: vijf vertegenwoordigers van scholen, vier vertegenwoordigers van stadsdelen en de projectleider Jeugd. Voor de samenstelling van de taakgroep Veiligheid schoolomgeving en -routes Amsterdam regio Oost wordt verwezen naar bijlage I.

In het kader van het ASVOS-project heeft de taakgroep veiligheid schoolomgeving en routes een vijftal vergaderingen belegd. Tevens is er een schouw en workshops met leerlingen uitgevoerd.

Voor alle bijeenkomsten van de taakgroep is als locatie het ASKO Radioweg plaats gekozen. De volgende taakgroepbijeenkomsten hebben plaatsgevonden.

- **Donderdag 18 februari 13.00-16.30 uur**
Kick-off bijeenkomst op OCA (Marius Bauerstraat)
De bijeenkomst leverde voor de taakgroep Veiligheid schoolgebouw en -omgeving een relatief groot aantal deelnemers op. Met negen bevroegen vertegenwoordigers van scholen (4), stadsdelen (1) en politie (1) werd een goede start gemaakt met het inventariseren van knelpunten op routes naar school en de directe omgeving van de scholen.
Naast problemen komen ook oplossingsrichtingen bovendien.
- **Woensdag 17 maart**
Doel: Inventarisatie routes, invullen van de hinderkaart, uitwisseling over best practice-maatregelen.
- **Vrijdag 26 maart**
Doel: Prioriteitsstelling problemen en knelpunten; aanreiken best practice.
- **Dinsdag 6 april**
Schouw op eigen fiets in regio Oost met DSP en een vertegenwoordiger buurtbeheer Oost. Startpunt: stadsdeelkantoor Oost/Watergraafsmeer.
Doel: Inventarisatie knelpunten 'onveiligheid' in de omgeving van scholen en op routes.
- **Woensdag 7 april**
Doel: Laatste prioriteitsstellingen over hinder en projecten. Onveilige plekken en routes die eerder in de taakgroepbijeenkomsten geïntervarieerd zijn worden in tophinder en resthinder gerangschikt. De taakgroep heeft uitvoerig bij de rangschikking stilgestaan.
- **Woensdag 7 april**
Bijeenkomst op het Pieter Nieuwland College met twee keer een afvaardiging van jongeren uit de regio Oost.
Doel: Ervaringen van de leerlingen in beeld brengen. Delicten en onveilige locatie worden met behulp van stickers in kaart gebracht. Verder proberen de leerlingen oplossingsrichtingen aan te geven.
- **Vrijdag 16 april**
Doel: Redactievergadering met laatste aanvullingen en verbeteringen op het rapport.

Tijdens de vergaderingen en de schouw zijn onveilige plekken en routes, delicten en structurele problemen geïntervarieerd (zie hoofdstuk 4). Ook hebben de leerlingen delicten geturfd. Uit de turflijst zijn de meest voorkomende delicten gefilterd.

Deze worden bij de betreffende scholen opgevoerd (zie bijlage II).
Uitvloeisel hiervan is de hinderkaart. Naast de problemen zijn tijdens de vergaderingen oplossingen bedacht. Deze zijn in hoofdstuk 5 (Projecten) opgevoerd.

Het bijzondere aan de taakgroep regio Oost is dat er veel animo voor zelfstandig werken is en de behoefte zoveel mogelijk leerlingen en personeelsleden bij het onderzoek te betrekken. Dat heeft het voordeel dat meer gegevens vergaard worden. Sommige gegevens zijn voor de taakgroepvertegenwoordigers volstrekt nieuwe gegevens.
Een wenselijk neveneffect van het betrekken van leerlingen in hun school is de verbetering van de schoolbinding van deze leerlingen. Bovendien kunnen ze aan een lopend onderzoek participeren.

Voor de regio Oost is een schouw gehouden. Op de fiets zijn de routes en de onveilige plekken rond de scholen beoordeeld. Resultaat van deze schouw is naast het aanvullen van de hinderkaart het opstellen van fysieke maatregelen.

3 Toelichting hinderkaart

3.1 Vooraf

Er is voor gekozen de knelpunten en het gebruik van de regio's zo veel mogelijk te visualiseren. Daartoe is de hinderstructuur bedacht. Deze kaart wordt ook wel 'Kuifjesprent' genoemd. Dit omdat net als in genoemde strip er veel te zien valt op de kaart en er zo nodig tekstballonnen bij gevoegd worden (bijlage IV).

3.2 Onderlegger

Als onderlegger is de topografische kaart van Amsterdam (schaal 1:5000) gebruikt. Op deze kaart is een aantal belangrijke gegevens vermeld:

- begrenzing stadsdelen;
 - begrenzing politiedistricten;
 - de middelbare scholen en hun administratieve grenzen;
 - de belangrijkste OV lijnen en haltes;
 - de maatregelen, die per school getroffen worden;
 - de vier categorieën ruimtelijke verschijningsvorm van de scholen.
-
- Het gebouw maakt onderdeel uit van de blokbebouwing.
 - Het gebouw is tussen blokbebouwing in gesitueerd.
 - Het gebouw grenst met minstens één zijde aan openbare ruimte.
 - Er zijn meerdere scholen naast elkaar gevestigd.

Deze gegevens zijn gevisualiseerd omdat één oogopslag duidelijk wordt waar bottom up (vanuit de school) gewerkt wordt aan veiligheid en hoe straks top down (van bovenaf, op stadsdeelniveau) hier aansluiting bij gevonden kan worden om leemten in veiligheid te tackelen.

4 Hinder

4.1 Tophinder

Als tophinder komen twee knelpunten naar voren. In dit hoofdstuk is niet te zien wie de delicten of problemen gemeld heeft. Dit is wél in de bijlage II te zien. Hier zijn de delicten/problemen naar school/instantie gesorteerd.

Tophinder

- Agressie in openbaar vervoer;
- Vertoeven van leerlingen in de buurt veroorzaakt door:
 - rondhangen of omlopen op hun route naar school;
 - pendelen tussen twee vestigingen;
 - gebrek aan ruimte en voorzieningen voor leerlingen in de school of in de directe omgeving van hun school.

Sociale onveiligheid en criminaliteit in het *openbaar vervoer* en op metrostation en haltes. Met name bus- en tramlijnen en de haltes langs Sarphatistraat, Mauritskade, Zeeburger Dijk, Ruyschstraat, Oosterparkstraat, Wijttenbachstraat, Insulindeweg en Borneostraat. Verder gaat het om de metrolijn tussen Weesperplein en Amstel en de (metro)stations Wibautstraat, Weesperplein, Amstelstation en Muiderpoort station.

Op de ROC VMBO Zeeburg is een stickeractie met meerdere klassen uitgevoerd. Leerlingen hebben, net als bij de leerlingenworkshops, met behulp van delictogrammen aangegeven waar ze zich onveilig voelen. 90% van de leerlingen voelt zich in het openbaar vervoer onveilig.

Delicten: zakkenrollerij, agressie, seksuele intimidatie, drugsgebruik en -handel.

Sociale onveiligheid en criminaliteit op de *routes van leerlingen* van en naar school. Met name op de route langs de Transvaalkade naar de sporthal Wethouder Verhey aan de Oranje Vrijstraatkade.

Delicten: bedreiging met mes, hinderlijk ophouden.

Overlast in de buurt en onveiligheid voor leerlingen door het *pendelen tussen twee vestingen*. Met name de routes tussen de twee vestigingen van ASKO Watergraafsmeer zijn de onveiligheidsgevoelens groot. Maar ook Montessori College met twee vestigingen in Oost heeft er last van.

Delicten: kleine criminaliteit, vandalisme, overlast, zwerfvuil.

Gebrek aan ruimte en voorzieningen van de scholen: er is geen schoolplein beschikbaar (ASKO Watergraafsmeer) en/of geen kantine. Het gevolg ervan is dat de leerlingen uitzwermen naar de supermarkt of de snackbar in de buurt. Zo trekken de leerlingen bijvoorbeeld van de Montessori op de Polderweg naar de snackbar op de Tugelaweg. Naast het achterlaten van zwerfvuil veroorzaken de leerlingen verkeersonveiligheid door massaal en gedeeltelijk ongecontroleerd de Linnaeusstraat over te steken.

Delicten: winkeldiefstal, zwerfvuil, verkeersonveiligheid, vandalisme en vernielingen.

4.2 Resthinder

Als resthinder komen zes problemen naar voren. Net zo als bij de tophinder (4.1) zijn ze naar prioriteit gerangschikt en is in de bijlage II vermeld wie wat heeft gemeld.

Resthinder

- 1 Coffeeshops;
- 2 Sociaal onveilige buurt;
- 3 Sociaal onveilige routes;
- 4 Zwerfvuil en hondenpoep rond scholen;
- 5 Verkeersoverlast;
- 6 Meerdere scholen in een buurt.

In het volgende wordt de resthinder uiteengezet.

Coffeeshops in de buurt van scholen, drugsgebruik ook tijdens pauzes en tussenuren. In het algemeen is te wensen dat in een straal van 250 meter van een school geen coffeeshop gevestigd is, maar zeker niet in het zicht van een schoolgebouw.

De *buurt* rond de Polderweg wordt als *onveilig* ervaren. Dat heeft gedeeltelijk fysieke oorzaken zoals geen sociale controle door toezicht vanuit woonbebouwing. Verder wordt de hoge concentratie van leerlingen door de buurtbewoners als probleem gezien. In het verleden had de buurt veel overlast door scholieren. Dit probleem is ten dele opgelost door het treffen van maatregelen door de scholen. Met het grote aantal leerlingen dat er in de nabije toekomst bijkomt vrezen buurtbewoners, komen de klachten weer terug.

Hoge concentratie van leerlingen is ook een reden waarom de buurt rond de Radioweg als onveilig wordt ervaren. Leerlingen zijn zeer present in de buurt omdat ze tussen vestigingen pendelen moeten en uit gebrek aan ruimte in de pauzes en tussenuren in de buurt rondhangen. Zie ook tophinder 3 en 4.

In de directe omgeving van scholen wordt *zwerfvuil* door leerlingen achtergelaten.

Ook wordt er hinder door *hondenpoep* geconstateerd. Deze wordt door buurtbewoners veroorzaakt.

Leerlingen ondervinden met name op de Borneostraat *verkeersoverlast* door te hard rijdende auto's en trams. Op de Linnaeusstraat veroorzaken leerlingen verkeersonveiligheid.

Een aantal scholen is naast elkaar gevestigd. De buurt moet in dit geval dus niet alleen voor de leerlingen van één school 'opvang' bieden maar van meerdere scholen. Daarvan zijn twee gebieden betrokken. De Radioweg met de ASKO Linnaeushof, Chr. SG Middenmeer en Florens College en in Zeeburg bij het Timorplein met het College VMBO en de School voor mode en kleding.

Voor de buurt en de leerlingen zijn de volgende combinaties van problemen fataal.

- Hoge concentratie van leerlingen door één grote school of meerdere kleine scholen.
- Gebrek aan ruimte op het schoolterrein en geen kantine in de school.

Naast deze bovengenoemde knelpunten en problemen zijn door de vertegenwoordigers -met name door de politie- in de taakgroep onveilige

plekken en delicten genoemd die direct in verband staan met leerlingen. Dit betreft de politieregistratie in de maanden januari tot en met 25 maart 1999.

Deze delicten zijn volgens de politie als incidenten te zien, er is dus geen sprake van typische delicten op typische locaties. De hele lijst schetst echter wel een beeld over de omvang en de ernst van de onveiligheid in de regio Oost.

- Linnaeushof, Wethouder Frankenweg : drugshandel;
- Helmholtzstraat: diefstal met geweld;
- ROC College VMBO Zeeburg: inbraak, bedreiging, zedendelicten, vernieling, zwerfvuil en hondenpoep rond school, verkeersoverlast;
- Polderweg: inbraken in auto's;
- Muiderpoortstation: potloodventers;
- Archimedesplantsoen: afpersing;
- Zeeburgerdijk: afpersing;
- Nobelweg: zware mishandeling;
- Oosterpark: openlijk geweld tegen personen;
- Timorplein: ernstig vechtpartij met letsel;
- Zeeburgerdijk: vechtpartij;
- 3e Oosterparkstraat: intimiderend en provocerend gedrag, overlast en hinderlijk gedrag;
- Plantage Middenlaan: baldadigheid, ruzie/twist ('s avonds);
- Vrolikstraat: vernieling ('s avonds);
- Rapenburgerstraat: overlast ('s avonds);
- Vrolikstraat: overlast ('s avonds).

Daarnaast zijn koffieshops en plekken waar drugsverslaafden rondhangen in kaart gebracht. De koffieshops zijn gedeeltelijk binnen een straal van 250 meter van school gevestigd. Leerlingen gaan in hun pauzes, tussenuren of na school ernaartoe. Dit gedrag zorgt voor overlast en schooluitval.

Opvallend is dat van het Chr. SG Pieter Nieuwland College geen hinder te vermelden is. In de afgelopen drie jaar is er één fiets gestolen. De genomen maatregelen zijn bij de best practice opgenomen. Verder heeft de veiligheid van het Pieter Nieuwland College ook met het gebouw en de specifieke omgeving te maken. Het gebouw zelf is veilig, onder meer omdat het overzichtelijkheid biedt en maar één (bewaakte) toegang heeft. Het schoolplein is in de hof van het gebouw met een onbebouwde kant gesitueerd. De vrije kant van het schoolplein is door een hek afgebakend. De routes naar haltes van het openbaar vervoer worden door de leerlingen en de vertegenwoordiger in de taakgroep als veilig beoordeeld.

5 Projecten

5.3 Oost

In het volgende zijn de lopende projecten, nieuwe projectideeën en best practice-projecten genoemd en beknopt omschreven, die uit de taakgroep naar voren kwamen. Best practice projecten hebben reeds in de regio oost of elders hun waarde bewezen.

Met name de best practice-projecten hebben raakvlakken met de doelstellingen van andere taakgroepen. Overlappenden wijzen op een integrale benadering van het veiligheidsprobleem in de regio Oost.

Er wordt op verschillende schaalniveau's gewerkt aan het verbeteren van de gebouwde omgeving en de openbare ruimte in het bijzonder. Zo wordt momenteel het Muiderpoortstation en de directe omgeving van het station, een gebied met slechte reputatie qua veiligheid, gerevitaliseerd.

Lopende projecten moet nieuw leven worden ingeblazen. Ook is te overwegen deze verder uit te bouwen of grootschaliger op te zetten. Nieuwe projecten kunnen met alle betrokken partijen gezamenlijk opgezet worden of door een enkele school -mogelijk in samenwerking met het stadsdeel- opgepakt worden.

Best practice projecten zijn zeer aan te bevelen, hun waarde heeft zich immers reeds bewezen en een 'succes-story' is te verwachten. Ook deze kunnen afhankelijk van hun structuur en grootte met meerdere partijen of door een enkele school worden opgepakt.

Lopende projecten

Stadsdeel

Door het stadsdeel Oost/Watergraafsmeer is een aantal projecten opgezet. Deze zijn met name op het verbeteren van de veiligheid in de buurt gericht omdat volgens de vertegenwoordigers van het stadsdeel opvalt dat er meer klachten zijn over de onveiligheid in de buurt veroorzaakt door scholieren dan over onveiligheid van scholieren zelf.

Maatregelen die het stadsdeel in het verleden genomen heeft zijn in hoofdzaak te herleiden tot twee soorten: enerzijds tegengaan vervuiling en anderzijds de dialoog tussen school en buurt verbeteren.

Concrete maatregelen in samenwerking met scholen zijn

- bijplaatsen van papierpotten en 'blikvanger';
- uitnodigen van schoolconciërge in beheeroverleggen;
- scheiding fietspad/stoep door plaatsing van hekken.

Het stadsdeel is ook op grote schaal bezig jongeren bij het beleid te betrekken. Een onderdeel hiervan kan de veiligheid zijn.

- Jeugdparticipatieplan 1999 voor de stadsdelen Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg. Dit plan is opgesteld en doorloopt op dit moment de besluitvormingskanalen van de stadsdelen en de centrale stad. Een onderdeel van het plan is het opzetten van een leerlingraad, die als regionale klankbordgroep zal optreden in het project Veilig in School. Een taak van de leerlingenraad kan de participatie aan de verbetering van de veiligheid in de schoolomgeving en de routes ernaartoe zijn.

Verder worden door het stadsdeel onveilige plekken aangepakt.

- Verbouwing van het Muiderpoortstation (annex Oostplein) met accent op sociale veiligheid. Het station wordt naar criteria van zichtbaarheid herbouwd. Er wordt misschien een skatevoorziening op het Oostplein geplaatst. Dit is dan een plek waar jongeren nadrukkelijk gewenst zijn.
- Aanleg van de nieuwe route van het Muiderpoortstation naar het toekomstige Montessori College op de Polderweg naar aspecten van sociale veiligheid. Als voorbeeld fungeert het Oeterwaler pad. Dit pad is aan de andere kant van het talud gesitueerd en biedt maximale zichtbaarheid en goede verlichting.

Scholen

- Nieuwbouw MCO Polderweg waarin rekening wordt gehouden met omgevingsveiligheid en het pendelen tussen schoollocaties tot het verleden gaan behoren.
- Deelname aan beheergroep (overleg tussen bewoners en diverse beherende organisaties in de buurt.)
- Klachten worden altijd serieus genomen. De school houdt rekening met de buurt na klachten over overlast door scholieren: Vertegenwoordigers van de school zijn in buurtoverleggen aanwezig en buurtbrieven worden verstuurd.
- Schoonmaak- en groenbeheeractiviteiten in de buurt door leerlingen, onder meer in het kader van Natuur Milieu Educatie Werkgroepen.
- Creëren van een veilige route tussen school en station.
- Rooster aanpassen, zodat tussenuren zoveel mogelijk vermeden worden. Het doel is dat de leerlingen minder in de buurt uitzwermen.
- Tussenuren invullen met vervangende activiteiten (voorbeeld: nuluren, stipuren, keuzeuren, taakuren). Ook hier is het doel dat de leerlingen minder in de buurt uitzwermen.
- Activiteiten aanbieden zodat leerlingen zich niet vervelen en 'onraad' in de buurt van hun school stoken.
- Pasjessysteem. Alle leerlingen hebben een toegangspasje om te vermijden dat vreemden op het schoolterrein of in het schoolgebouw komen. Toegangspasjes kunnen gecombineerd worden met een kopieerkaart of toegangskaart tot een computer. Verder kan via pasjes bij kantines betaald worden. Het voordeel hiervan is dat de leerlingen minder met contant geld moeten hanteren.
- Beveiliging van de fietsenstallingen door directe toezicht of camarabewaking.
- Aanbrengen buitenverlichting.

Gemeentelijk vervoerbedrijf

Het GVB heeft voor Amsterdam een grootschalig veiligheidsproject opgezet: zoveel mogelijk trams en bussen worden van camarabewaking voorzien. Hierdoor wordt onveiligheid in het openbaar vervoer gehandhaafd.

Politie

Aanpak drugsoverlast op het metrostation Wibautstraat. De actie van de politie heeft op de locatie succes gehad. Helaas is het drugsprobleem naar de Dapperbuurt verplaatst. Op de t-splitsing van de Dapperstraat en de Wijtenbachstraat is een sterke concentratie van drugshandel en -gebruik te constateren. Plekken waarop onveiligheidsgevoelens door drugsgebruik en -handel geconstateerd zijn zijn dus door deze maatregel slechts lokaal verplaatst en niet verholpen.

Nieuwe projectideeën

- **Brede school**
Een Brede School biedt leerlingen naast het reguliere leerprogramma voorzieningen voor diverse activiteiten. Deze voorzieningen zijn ook voor buurtbewoners toegankelijk. Een stap verder is de school een buurthuisfunctie geven (ontmoetingsplaats voor de buurt). Referentie is het nieuwe MCO-gebouw aan de Polderweg, waar in het voorjaar van 1999 besloten zal worden hoe concreet uitvoering zal worden gegeven aan het besluit om de school een buurthuisfunctie te geven. Het projectidee is in nader overleg met derden verder in te vullen.
- **Na-schoolse projecten en opvang tijdens tussenuren.**
De activiteiten kunnen plaatsvinden in de kantine, aula, gymzaal, een lokaal of de buitenruimte (schoolplein). Waar ruimte ontbreekt kan soms een oplossing geboden worden door ongebruikte faciliteiten (weer) in gebruik te nemen (bijvoorbeeld een oude fietskelder). Ook naschoolse opvang door buurthuizen valt te overwegen, als die in de buurt van de school liggen.
Deze maatregel is een verlengstuk van bovengenoemde en moet met name door de scholen en het stadsdeel nader ingevuld worden. In de bijlage III is een stuk opgenomen over eventuele maatregelen voor opvang tijdens pauzes en tussenuren.
- **Samenwerking bevorderen.**
De samenwerking tussen ouders, leerlingen schoolleiding en docenten moet gestimuleerd worden. Met name in de groep van allochtonen is een samenwerkingsverband tussen genoemde betrokkenen zinvol. Vragen over veiligheid en onveilig gedrag kan bespreekbaar gemaakt worden en oplossingen kunnen worden aangedragen. Trekkersrol kunnen de schoolbesturen hierin vervullen. Participatie door vertegenwoordigers van de verschillende allochtone gemeenschappen en netwerken is noodzakelijk bij het opzetten van deze maatregel. Een uitgewerkt projectidee is in bijlage III opgenomen.
- **Toezicht en beveiliging op schoolroutes en op school.**
Verbetering van het huidige toezicht door politie en andere toezichthouders én gedragsalternatieven van leerlingen versterken via weerbaarheidstrainingen, sociale vaardigheidstrainingen, e.d.
Op sommige scholen, bijvoorbeeld op de Katholieke SG Watergraafsmere, wordt door leerkrachten gesurveilleerd. Dit is echter een noodoplossing waarmee veel nadelen verbonden zijn. In bijlage III is een stuk opgenomen over patrouilleren/surveilleren op school.
- **Zwerfvuil.**
Het zwerfvuil rond scholen wordt primair via de scholen aangepakt met inschakeling van de leerlingen.
- **Kantine in of naast de school (om uitzwermen over de buurt te voorkomen).**
Verkoop van versnaperingen tegen kostprijs. Dat kan in de school plaatsvinden of door een mobiele kantine verzorgd worden. Eventueel is ook de supermarkt in de buurt (Albert Heijn) bereid in de pauzes vanuit een busje waren aan te bieden. Leerlingen kunnen pasjes als betaalmiddel gebruiken om onnodig gebruik van contant geld te vermijden. Dit om overval van de mobiele kantine te vermijden en diefstal onderling te voorkomen. Deze maatregel is een taak voor schoolbesturen in samenwerking met een (commercieel) kantinebedrijf.
- **Fysieke verbeteringen routes.**
Fysieke verbetering van routes door verbetering van de zichtbaarheid. Maatregelen kunnen zijn snoeien van de bosschages, verwijdering obstakels, rechte trekken van routes (paden), verbetering van de verlichting. Deze maatregelen liggen vooral op het terrein van de stadsdelen.

- Fysieke verbetering hoofdingang.
Fysieke verbetering bij hoofdingang om de sociale controle te verbeteren. Een maatregelen hiervoor is situering van de conciërgeloge op een prominente plek bij de ingang, idealiter met zicht op de routes naar school. Deze maatregel kan het schoolbestuur gezamenlijk met de stadsdelen verwezenlijken.
- Deelname van scholen aan buurt(beheer)groepen.
Uitwisseling scholen onderling en scholen en buurtbewoners. Scholen maken deel uit van het buurtoverleg. Klachten en problemen in verband met onveiligheid of crimineel gedrag/ delicten worden centraal gebundeld, geregistreerd en zo mogelijk meteen opgelost. Bij deze maatregel is een actieve rol voor de scholen weggelegd. Er kan als verlengstuk van de buurt(beheer)groepen ook aan het opzetten van een communicatieplan gedacht worden.

Best practice

- Doorzetten van de taakgroep 'Veilige schoolomgeving en de routes ernaartoe'.
Het opzetten van deze taakgroep is al een project op zich. De uitwisseling wordt door de taakgroepleden gewaardeerd. Best practice maatregelen zijn voorgesteld, bediscussieerd en door anderen opgepakt. Alle leden hebben de samenstelling van de taakgroep gewaardeerd. In de groep zijn vertegenwoordigd de scholen, de stadsdelen, de politie en een deskundige op het gebied van sociale veiligheid als begeleiding van de taakgroep.
- Contract 'veilig in school'.
In overleg met alle scholen voor voortgezet onderwijs in het gebied van het voormalige stadsdeel Oost, politie bureau Linnaeusstraat en de leerplicht ambtenaar is een aantal gedragsregels opgesteld, het contract 'veilig in school'. Dit wordt door leerling, opvoeder(s) en een vertegenwoordiger van de school ondertekend. Het contract is een overeenkomst over bepaalde huisregels, bijvoorbeeld 'Ik blijf van de spullen van een ander af.' en 'Ik dreig niet, neem geen wapens of drugs mee.' De veiligheid in en rond de school neemt toe door het commitment van de leerling geen crimineel of onveilig gedrag -ook buiten de school- te tonen. Dit is een opgave voor de scholen in samenwerking met de politie. Leerlingen kunnen hieraan participeren mogelijk via de nog op te stellende leerlingenraad. In bijlage 3 is het in zijn geheel opgenomen.
- Schoolregels.
De school heeft naast het contract 'veilig in school' eigen schoolregels. In de regels staat bijvoorbeeld 'Je gaat netjes om met de eigendommen van de school, die van andere leerlingen en die van de buurtbewoners.' Door duidelijkheid over de geldende regels heeft de leerling een leidraad en kan zich niet achter onwetendheid verstoppen. De drempel naar onveilig of crimineel gedrag wordt op deze manier verhoogd. Dit is een taak van de school mogelijk met behulp van de politie.
- Vaderfiguur (of moederfiguur) op school. Iemand die bij de leerlingen bekend is en visa versa, bijvoorbeeld de conciërge of contactmedewerker. Deze persoon kan vrij op school rond lopen en is vrij van andere taken. Hij bouwt en onderhoudt netwerken op basis van vertrouwen met leerlingen en ouders. In het verlengstuk van deze functie kan het organiseren van bijeenkomsten met ouders liggen. Resultaten van deze maatregel is verbetering van de sociale controle en de schoolbinding waardoor het veiligheidsgevoel verbeterd en onveilig en crimineel gedrag minder wordt. Bij deze maatregel moet de school initiatieven nemen. Een uitgewerkte beschrijving van deze maatregel is in bijlage III opgenomen.

- Ouders betrekken bij de school.
Om de participatie van ouders te verbeteren kunnen acties opgezet worden. Aan deze acties zijn leerkrachten, leerlingen en oudere betrokkenen. De binding aan de school en de betrokkenheid van alle partijen aan problemen wordt door deze maatregel verbeterd. Uitvloeisel daarvan is dat ook op het terrein van veiligheid in de schoolomgeving en de routes een verbetering plaatsvindt. De bovengenoemde acties kunnen ook direct ter verbetering van de veiligheid bijdragen. Ook hierbij moet het initiatief van de school uitgaan.
- Cursus 'Gedrag en sociale vaardigheden'. Door rollenspel en zelfreflectie verwerven de leerlingen meer zelfbewustzijn en een beter vermogen hun gedrag in een context te plaatsen. Crimineel of onveilig gedrag is enerzijds niet meer nodig om zich een plek in de groep te verwerven en anderzijds beseft de dader de gevolgen voor het slachtoffer. Er is een lijst met cursusmateriaal in de bijlage III opgenomen.
- Volgen van de verschillende routes naar en van school door de conciërge, zodat hij onveiligheid zelf kan observeren en leerlingen erop kan aanspreken. Deze best practice maatregel wordt op eigen initiatief door de conciërge uitgevoerd. Schoolbesturen kunnen deze maatregel structureel in het pakket van de functie opnemen.
- 'Geweld Nee!' is de titel van een toneelstuk over geweld. Een theatergroep met leerlingen zet een toneelstuk op. In dit best practice-voorbeeld uit Leeuwarden kwamen 43 actiepunten naar voren. Een artikel hierover is in de bijlage III opgenomen. De taakgroep beveelt aan een try-out van deze voorstelling in Amsterdam te organiseren.

5.4 Prioriteitsstelling

In principe zijn in de voorgaande paragraaf projecten aangereikt zonder prioriteitsstelling. Scholen en instellingen kunnen hun eigen cocktail van veiligheidsmaatregelen samenstellen. Daarbij kunnen nieuwe ideeën en best practice gecombineerd worden. De door de taakgroepleden aangereikte maatregelen zijn niet direct aan de geconstateerde top hinder te koppelen. Juist de sociale maatregelen werken indirect. Een voorbeeld hiervoor is de prestatie-eis 'Verbeter de schoolbinding'. Met de omzetting van deze eis verbetert ook de veiligheid in de schoolomgeving en op de routes doordat leerlingen zich medeverantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid in de buurt en de veiligheid op hun school.

Ter opstelling van het 'Regionaal Integraal Schoolveiligheidsplan' hebben de leden van de taakgroep volgende prioriteiten gesteld.

- Openbaar vervoer.
Leerlingen voelen zich in het openbaar vervoer en op haltes onveilig. Het GVB is met het implementeren van camerasystemen op bus en tram bezig. Ook wordt ernaar gestreefd op elke tram een conducteur te zetten om de sociale controle te verbeteren en bij incidenten meer menskracht ter beschikking te hebben.
Daarnaast moet eraan gedacht worden in het (leerlingen)spitsuur meer bussen en tram in te zetten.
De verantwoordelijkheid ter bestrijding van criminaliteit in het openbaar vervoer ligt in eerste instantie bij de GVB. Uiteraard wil men het GVB in alle opzichten stimuleren en steunen. Dit zou in een voortgezet taakgroepverband en gezamenlijk met het GVB nader uitgezocht kunnen worden. Uit de ervaringen in de regio west blijkt dat beheerafspraken met het GVB en de school mogelijk zijn. (Scholengemeenschap Esprit heeft beheerafspraken gemaakt met het GVB teneinde tramlijn 13 veiliger te laten zijn voor leerlingen en andere reizigers.)

- **Vertoeven van leerlingen in de buurt.**
De aanwezigheid van leerlingen in de buurt heeft drie oorzaken, namelijk het verplicht pendelen tussen twee vestingen, het uitzwermen en rondhangen hangen op weg naar de school en na school bij gebrek aan ruimte en voorzieningen in de school waardoor leerlingen hun vertier elders zoeken. Maatregelen om dit probleem op te lossen hebben vooralsnog deels raakvlakken met andere taakgroepen maar de taakgroep hecht aan een integrale benadering en noemt ze. In het volgende worden vier maatregelen aangereikt die onder meer ook (indirecte) uitwerking op de veiligheid in de schoolomgeving en op routes hebben.
- **Brede school.**
Door het model 'brede school' verbetert de wisselwerking tussen school en omliggende buurt. Dit kan langs twee wegen:
 - de leerlingen in pauzes en tussenuren binnen het schoolterrein houden door het aanbieden van ruimte en activiteiten;
 - de school openstellen voor activiteiten van buurtbewoners.
 Mocht er in de school zelf geen ruimte beschikbaar zijn, dan kan aan het plaatsen van lokalen of het bestemmen buitenruimte in de directe nabijheid van de school gedacht worden. Een voorbeeld daarvoor is de aanvraag van het Pieter Nieuwland College om de openbaar plein voor de school te mogen benutten en beheren (de aanvraag aan het stadsdeel is in de bijlage III opgenomen). Deze kunnen dan door scholieren én de buurtbewoners gebruikt worden. Verlengstuk hiervan is de school een buurthuisfunctie te geven. Enerzijds is hier voor de stadsdelen een belangrijke taak weggelegd, anderzijds voor de scholen zelf. Wellicht kan hierover met een voorzetting van de taakgroep duidelijk over verkregen worden.
- **Betrokkenheid van ouders bij de school en de schoolcarrière van hun kinderen vergroten, zoveel mogelijk voor alle nationaliteiten waarvan leerlingen op school zitten.**
In het kader van deze maatregel worden acties opgezet om de participatie van ouders te verbeteren. Verlengstuk daarvan is dat ook op het terrein van veiligheid in de schoolomgeving en de routes een verbetering plaatsvindt. De bovengenoemde acties kunnen ook direct ter verbetering van de veiligheid bijdragen. Dit is vooral een opgave voor de scholen.
- **Ouders en leerlingen binden aan schoolregels (gedrag in en om de school) bijvoorbeeld door de overeenkomst 'veilig in school' (zie bijlage III) uit te werken tot een contract 'veilig in en om school'.**
Door duidelijkheid over de geldende regels heeft de leerling een leidraad en kan zich niet achter onwetendheid verstoppen. De drempel naar onveilig of crimineel gedrag wordt op deze manier verhoogd. Bij deze maatregel kan de school nauw met de politie samenwerken.
- **Fysieke oplossing voor ruimtegebrek in scholen.**
Voor scholen in de regio oost met een acuut ruimtegebrek zoals het Katholieke SG Watergraafsmeer, gekoppeld aan een hoog onveiligheidsrisico in het gebouw zelf, is nieuwbouw de adequate oplossing. Het doel van deze rigide maar zinvolle maatregel is het creëren van meer ruimte en het bieden van een veilig gebouw waardoor de overlast door rondhangende leerlingen voor de buurt vermindert en idealiter verdwijnt en de veiligheid in het gebouw gewaarborgd wordt. Een tweede-keuze-oplossing is de uitbreiding op meer locaties. Bij deze maatregel worden met name ambtenaren van Ruimtelijke

Ordering van het stadsdeel maar ook de betreffende school om nadere uitwerking gevraagd.

- Een belangrijke mogelijkheid om de schoolveiligheid in het integrale schoolveiligheidsplan te integreren is het structureel instellen van de taakgroep 'Veilige school en omgeving' in de regio Oost om te zorgen dat projecten tot uitvoering komen zou de huidige taakgroep een permanent karakter moeten krijgen. Om tegelijkertijd een goede koppeling te maken met buurtbeheeroverleggen zouden alle schoolvertegenwoordigers die in de buurtbeheeroverleggen zitting gaan nemen, ook in de taakgroep 'veilige schoolomgeving' zitting moeten nemen. Dan is optimale afstemming gewaarborgd. Verder zou geregeld moeten worden dat de deelname aan de taakgroep niet vrijblijvend is dit kan bijvoorbeeld door aan te geven aan welke organen de taakgroep verantwoording schuldig is. Ook zou de taakgroep voldoende gesteund moeten worden met ruimte om te vergaderen en een budget om te kunnen draaien.
Een trekkersrol voor deze maatregel kan bij het stadsdeel liggen. De vertegenwoordigers van scholen en de politie moeten hierin participeren. Afhankelijk van het onderwerp kunnen externe betrokkenen of deskundigen uitgenodigd worden.

Slechts door integrale benadering van de veiligheid in de schoolomgeving en de routes zijn, volgens de taakgroepleden, resultaten te verwachten.

Bijlage I Leden taakgroep

Taakgroepleden van de regio Oost

- B. Booy, vertegenwoordiger van het stadsdeel Oost.
- E. Craig, van het Christelijke SG Pieter Nieuwland College.
- H. Haage, vertegenwoordiger van het stadsdeel Oost/Watergraafsmeer en tevens voorzitter van deze taakgroep.
- L. van Heek, projectleider 'Jeugd' politiedistrict 4.
- T. Kok, vertegenwoordiger van het stadsdeel Oost.
- N. Moen, vertegenwoordiger van het Montessori College Oost.
- J. Mölck, adviseur Sociaal Veilig Ontwerpen van bureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners (namens ASVOS).
- F. Plantinga, vertegenwoordiger van het Katholieke SG Watergraafsmeer.
- R. Rijsenaars, vertegenwoordiger ROC de Berkhoff.
- D. Schaap, vertegenwoordiger van het stadsdeel Zeeburg.
- J.F. Zevenbergen, vertegenwoordiger van het ROC College VMBO Zeeburg.

Bijlage II Inventarisatie hinder regio Oost

Voor de regio zijn hinder en delicten naar bron gesorteerd. De informatie is in de regel van een actief taakgroep lid afkomstig. Naast vertegenwoordigers van de scholen zijn ook vertegenwoordigers van de politie, het buurtoverleg en het stadsdeel bronnen van informatie.

Algemeen, alle scholen

90-92 % gebruikt openbaar vervoer. De routes zijn in de hinderkaart opgenomen.

OV vervoert veel mensen tegelijkertijd, daardoor veel zakkenrollerij, agressie en seksuele intimidatie.

ASKO Watergraafsmeer

- drugshandel Linnaeushof (openbare ruimte);
- drugshandel (Wethouder Frankenweg);
- diefstal met geweld (Helmholtzstraat).

ROC College VMBO Zeeburg

Eerste gegevens over periode lopende schooljaar van deze school (dus vanaf augustus 1998) betreffen:

- inbraak;
- bedreiging (onder andere slaan met vuilniszakken, slaan met tassen) ;
- zedendelicten;
- vernieling;
- zwerfvuil en hondenpoep rond school;
- verkeersoverlast.

Chr. SG Pieter Nieuwland College

Voor deze school is geen hinder te vermelden. In de afgelopen drie jaar is er één fiets gestolen. De genomen maatregelen zijn bij de best practice opgenomen. Verder heeft de veiligheid ook met het gebouw en de specifieke omgeving te maken. Het gebouw zelf is veilig, dat wil zeggen overzichtelijk, met maar één (bewaakt) toegang. Het schoolplein is in het hof van het gebouw gesitueerd. Er is een hek om het schoolplein.

MCO

Een inventarisatie van incidenten is hier niet opgenomen, dus volgen hier indicaties in algemene termen.

- De Polderweg, de route naar de scholen aan deze weg is een vervelende. Er wordt erg veel ingebroken in auto's; de leerlingen zien altijd gebroken glas. Volgens hem zou er meer gesurveilleerd moeten worden ('of bijvoorbeeld een tijdje gepost worden door politie). Van Heek ziet hier qua verplaatsing van effecten weinig heil in.
- Aanwezigheid van potloodventers, zwervers en drugsgebruikers in het gebied Muiderpoortstation.

Politie

Er zijn volgende zware incidenten in verband met scholen of leerlingen in de periode van 1-1-1999 t/m 25-3-1999 door de politie geregistreerd. Door de politie wordt benadrukt dat het incidenten zijn die niet kenmerkend zijn voor de regio Oost. Er zijn in die periode 14 incidenten geregistreerd. Het dark nummer is onbekend.

- afpersing, Archimedesplantsoen en Zeeburgerdijk;
- zware mishandeling, Nobelweg;
- mishandeling, Nobelweg;

- openlijk geweld tegen personen, Oosterpark;
- ernstig vechtpartij met letsel, Timorplein;
- vechtpartij, Zeeburgerdijk;
- intimiderend en provocerend gedrag, 3e Oosterparkstraat;
- baldadigheid, Plantage Middenlaan;
- vernieling (avonds), Vrolikstraat;
- ruzie/twist (avonds), Plantage Middenlaan;
- overlast en hinderlijk gedrag, 3e Oosterparkstraat;
- overlast (avonds), Rapenburgerstraat en Vrolikstraat.

Daarnaast zijn koffieshops en plekken waar drugsverslaafden rondhangen in kaart gebracht. De koffieshops zijn gedeeltelijk in een straal van 400 meter van school gevestigd. Leerlingen gaan in hun pauzes, tussenuren of na school ernaartoe. Dit gedrag zorgt (soms) voor overlast en schooluitval.

Bijlage III Projecten

Nieuwe projectideeën

Samenwerking bevorderen

Samenwerking bevorderen tussen ouders, kinderen op weg naar school, in school, schoolleiding en docenten.

Vooraf bij de groep van allochtonen en ik denk hierbij aan de mensen van Turkse en Marokkaanse afkomst, die in vele gevallen dezelfde noemer hebben in hun overtuiging als islamiet.

Via beide groeperingen de moskee-vertegenwoordigers raadplegen ofwel aandringen op een vorm van samenwerking, waardoor een vertegenwoordiger van de moskee-raad in de samen te stellen oudermiddag kan participeren om vragen over veiligheid en gedrag beter bespreekbaar te maken, waardoor eventuele taalproblemen en overtuigingen daar ter plekke kunnen worden besproken en oplossingen kunnen worden aangedragen. Deze oplossing geeft dan ook een wisselwerking aan voor zowel de ouders c.q. leerlingen en aan de andere kant voor de school om haar functie als opleider, vaardigheden en leergedrag beter te kunnen uitvoeren.

De frequentie van deze middagen kan bijvoorbeeld eens per maand of naar eigen inzicht.

Voor de mensen van Surinaamse en Antilliaanse afkomst is er een ruim netwerk van begeleiding te vinden, alleen zullen deze vertegenwoordigers duidelijk een gezaghebbende overtuigingskracht moeten hebben en acceptabel moeten zijn voor de diverse achtergronden.

Ook hier kan de frequentie van deze middagen bijvoorbeeld eens per maand of naar eigen inzicht.

Gedrag in sociale vaardigheden onderling

Er is veel over dit onderwerp in cursusland te vinden.

Iedereen moet dan ook dat opzoeken waarmee hij zelf goed kan werken, maar ook of het cursusmateriaal aanslaat bij de cursisten zelf.

Het onvermijdelijke is dan ook wel het beroemde rollenspel, dat elke docent in zijn eigen klas kan uitvoeren met of zonder hulp van een videocamera als terugdraaimoment.

Er is een boek als cursusmateriaal geschreven voor allochtonen (vanuit de stichting opleidingen), met als doel sociale vaardigheden te bevorderen. In dit boek, (dat ook een docent als begeleidingsboek heeft) worden de volgende onderwerpen behandeld:

a sociale vaardigheden op het werk

(wat je ook al in praktijk kan brengen tijdens de practicum lessen)

b beroepscultuur en omgaan met collega's

(wat je ook al in praktijk kan brengen tijdens de practicum lessen)

c contacten leggen

d de organisatie van het bedrijf

(wat je ook al in praktijk kan brengen tijdens de practicum lessen)

e vragen stellen

f vragen stellen aan de leiding

g reageren op kritiek (en hoe daarmee om te gaan)

h initiatieven nemen

(voor jezelf opkomen, weerbaar worden)

i omgaan met klanten (gedrag tegenover anderen)

Bij punten e,f,g,h en i komt het erop neer, de leerlingen weerbaar te maken en/of moedwillig agressie op te laten wekken om de anderen daarmee te laten zien, dat je daar nooit iets mee bereikt.

Best practices

Deze best practice-maatregelen zijn door de taakgroepleden aangereikt.

- Patrouilleren / surveilleren op school.
- Opvang van leerlingen tijdens pauzes en tussenuren.
- Vaderfiguur / toezichthouder
- Het plein voor het Pieter Nieuwland College
- Toneelstuk 'Geweld Nee!'
- Zelfverdediging voor meisjes en jongens op school
- Veilig in en om school MCO (brochure veilig in school)

LEGENDA BESTAANDE MAATREGELEN

 AFSLUITEN (DELEN) V/H GEBOUW

 TOEZICHTHOUDERS IN/ROND DE SCHOOL

 DETECTIE/CONTROLE OP WAPENBEZIT

 CAMERABEWAKING IN/ROND DE SCHOOL

 AFSPRAKEN GEZAMENLYK VERLATEN GEBOUW

 KLUISJES

 OPBERGEN VAN KOSTBAAR SCHOOLEIGENDOM/GEVAARLYK MATERIAAL

 AFSLUITBARE OF BEWAAKTE FIETSENSTALLING

 AFSLUITBARE OF BEWAAKTE PARKEERPLAATSEN

 FYSIEKE BEVEILIGING IN/UITGANGEN EN RAMEN

 FYSIEKE AANPAK KWETSBARE PLEKKEN OP SCHOOL

 SOCIAAL VEILIGE SCHOOLOMGEVING

 SOCIAAL VEILIGE SCHOOL ROUTES

DELICTOGRAMMEN



INBRAAK IN AUTO



DIEFSTAL (BROM)FIETS



DIEFSTAL AUTO



INBRAAK SCHOOL



DIEFSTAL EIGEN SPULLEN



BEDREIGING (NEP)WAPEN



HINDERLIJK OPHOUDEN



MISHANDELING



ZEDENDELICTEN



DIEFSTAL MET GEWELD



VERNIELING.



BRANDSTICHTING



DRUGSHANDEL



DRUGGEBRUIK



LANDLOPERIJ.



GRAFFITI



ENGES MENSEN



(ZWERF)VLIEL



OVERLAST VERKEER



4 MONTESSORI COLLEGE
IVKO SCHOOL

11 COLLEGE VMBO

12 SCHOOL VOOR MODE
EN KLEDING

14 W/SJ EN RAND-
GEBIEDEN



3 MONTESSORI
APD POLDERWEG

5 MONTESSORI
AISTELLYCEUM

7 CHR SG MIDDENMEER

8 ASKO VO (KATH SG
WATERGRATSMEE) - RADIOWEG

9 ASKO VO - LINNAEUSHOF

10 FLORENS COLLEGE OOST

1 MONTESSORI COLLEGE Oost

2 MONTESSORI, EERSTE OPVANG

6 CHR SG PIETER NIEUWLAND

13 DE BERKHOF

15 C&A HANDEL



MIN 124DE
"GLEDEN"



MEER DAN
2 BY GLENN

GEEN

— ONVEILIGE
(LOOP) ROUTE

○ ONVEILIG

○ VEILIG

* ONVEILIG

* DRUGS

..... POLITIE WKT REAMS
STADSDIEN

— TRAMLIJN & HALTES
BUSROUPE & HALTES

ZWERT VIL
VERINGELING
ZEDENDELICTEN
INBRAAK
ZEDREIGING

IN OV

ZAKENROLLERY

VEILIG

ZGEB

HANGEN
VANDALISIE

OOST

LEERWEG
HURANDE
HET HES

VEILIGE BUURT

INBRAAK
DRUGS

ONVEILIGE
BUURT

INBRAAK
DRUGS

ZWERT VIL
DIEFSTAL
(GRAFFITI)
VERINGELING
ZEDENDELICTEN

Sportpark
Middenmeer

HANGEN BY
HET STATION

Nieuwe Ooster
begraafplaats

Sportpark
Drie Burg

'KUIFJES PRENT'
OOST

© D.S.P.

OVERAMSTEL



- 4 MONTESSORI COLLEGE IVKO SCHOOL
- 11 COLLEGE VMBO
- 12 SCHOOL VOOR MODE EN KLEDING
- 14 W.S.J. EN RAND-GRUPEJONGEREN
- 3 MONTESSORI APD. POLDERWEG
- 5 MONTESSORI AMSTELLYCEUM
- 7 CHR. SG. MIDDENMEER
- 8 ASKO VO (KATH. SG. WATERGRAATSMER) - RADIOWEG
- 9 ASKO VO - LINNAEUSHOF
- 10 FLORENS COLLEGE OOST
- 1 MONTESSORI COLLEGE OOST
- 2 MONTESSORI, EERSTE OPVANG
- 6 CHR. SG. PIETER NIEUWLAND
- 13 DE BERKHOF
- 15 CBA HANDEL



MIN 124DE
'GROEN'



MEER DAN
2 BY GLENN

GEEN

— ONVEILIGE
(LOOP) ROUTE

○ ONVEILIG

○ VEILIG

* ONVEILIG

* DRUGS

politie wijkteams
STADSDELEN

TRAMLIJN & HALTES
BUREAU & HALTES

OVERAMSTEL

'KUIFJESPRENT'
OOST

© D.S.P.

